

Ontwerpdocument te gebruiken bij (her)ontwerpen blended onderwijs

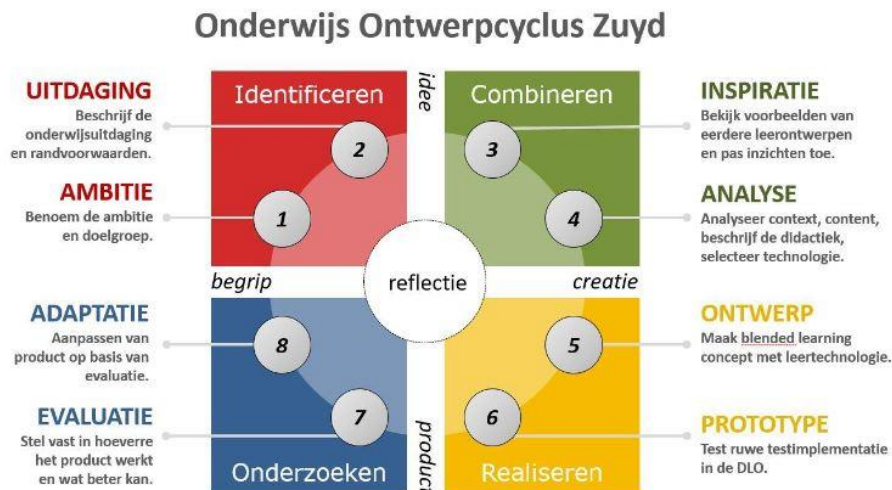
versie 3 (17 januari 2020) | Judith van Hooijdonk

Voordat je begint met het ontwikkelen van een module in Moodle is het wenselijk eerst de randvoorwaarden in kaart te brengen. Basis voor dit format zijn de eerste 4 stappen van de [Onderwijs Ontwerpcyclus Zuyd](#), ook bekend als DC4E en het [Spinnenweb](#) van Van den Akker. Daarnaast zijn de overwegingen die Wilfred Rubens in zijn [blog](#) heeft geformuleerd verwerkt.

Blended onderwijs is de mengvorm van face-to-face en online onderwijs- en leeractiviteiten, leermaterialen en tools. Beide soorten activiteiten maken een substantieel onderdeel (minimaal 30%, maximaal 80%) uit van het opleiden en versterken elkaar. [definitie SURF]

Hoe dit ontwerpdocument te gebruiken?

Bij elk ontwerpprincipie zijn vragen geformuleerd. Het zijn wegwijzers voor je moduleontwerp. Beantwoord de vragen zo compleet mogelijk, des te duidelijker worden de condities waaronder je gaat ontwikkelen.

Een ontwerp kent verschillende niveaus

MACRO	Curriculum (opleidings- cq Zuydniveau)
MESO	Module
MICRO	Lesniveau (Didactiek)

Dit ontwerpdocument gaat over macro en meso niveau.

Ontwerpdocument voor/van:

Naam:

Cursuseigenaren:

MACRO

Visie

Waar toe leren studenten? De [onderwijsvisie](#) geeft op globale wijze richting aan de manier waarop Zuyd invulling geeft aan kennisontwikkeling, persoonsvorming en maatschappelijke toerusting van studenten

Randvoorwaarden

Zijn er eisen vanuit de beroepsgroep? Wettelijke kaders voor het onderwijs? Interne beleidsafspraken of beperkingen en kansen binnen Zuyd

Curriculum

Wat is plaats van deze module in het curriculum? Relatie met andere modules?

Ontwerptijd

Hoe veel ontwerptijd is er beschikbaar? Tijdsplanning voor ontwerpproces

Rollen

Wie heeft welke beslissingsbevoegdheid in welke ontwerp-/ontwikkelfase? Beschikbaarheid van docent-ontwerpers? Welke expertise is beschikbaar?

Structuur

Hoe worden online leeractiviteiten gestructureerd? Per week? Thema? Project? Zijn hiervoor afspraken binnen de opleiding? Opleidingspecifieke Moodle template beschikbaar?

MESO

Ambitie

Ambitie is een vooruitblik op de leeropbrengst die de docent-ontwerpers met de module beogen. Wat is de ambitie? Welke kennis, houding en/of vaardigheden heeft een student na afloop van de module opgedaan? Vanuit welke relevante beroepsontwikkelingen en pedagogisch-didactische visie is de module opgezet? Wil je vooral individueel leren of ook samenwerkend leren (gezamenlijke doelen, wederzijdse afhankelijkheid) mogelijk maken? Maakt werkplek leren een integraal onderdeel uit van deze module? Hoeveel zelfsturing wil en kun je studenten geven over hun eigen leren?

Leeruitkomsten-Leerdoelen

Wat moet er met de module worden bereikt? Wat kunnen studenten na de module wat hen nu nog niet (voldoende) lukt? Waarover moet aan het eind van de module een beslissing genomen worden?

Leerinhoud

Is deze nieuw of herontwerp? Lesmateriaal beschikbaar? Inspirerende voorbeelden? Wat leren studenten van de module? Gaat het om kennis, vaardigheden en/of attitudes? In welke mate (tussen 30% en 80%) wordt ICT gebruikt voor leren? (Let op dat studielast niet verzwakt wordt, we zijn geneigd om online leeractiviteiten toe te voegen aan het face-to-face onderwijs).

Les-/leertijd

Wanneer vindt de module plaats? Hoeveel tijd beslaat de module? Wat betekent dit voor de inroostering en de planning? In welke mate kunnen studenten zelf keuzes maken rondom hun tijdsbesteding of tempo? Hoeveel f2fbijeenkomsten? Wil synchroon of asynchroon leren toepassen? Hoeveel voorbereidingstijd?

Doelgroep

Voor wie ontwerp je deze module? Aantallen? Voltijdstudent of professional? Niveau? Hoe heterogeen is de studentengroep? Welke voorkennis hebben studenten voor deze module nodig? Typering studenten: zelfstandig, veel begeleiding nodig, digitaalvaardig? Hebben ze de beschikking over noodzakelijke faciliteiten om tijd- en plaatsonafhankelijk te leren? Hebben studenten voldoende voorkennis om samenwerkend en/of online te kunnen leren?

Voor de doelgroep kan je ook werken met persona's. Lees [hier](#) iets meer over persona's.

Docenten

Wat is de rol van de docent bij deze module? (expert, coach, begeleider) En die van eventuele anderen (werkveld, experts, peers). Typering docent-uitvoerders (digitaalvaardig/positieve houding tov leertechnologie)? Beschikbaarheid van docent-uitvoerders.

Leeromgeving

Waar vindt het leren plaats? Op school? Zijn de juiste lokalen beschikbaar om invulling te kunnen geven aan het onderwijsvorm? Smartboards? Active leren? Praktijkruimte? Werkveld? Wie onderhoudt de contacten? Online? Moodle, BlueJeans? Teams?

Toetsing

Hoe en wat wordt formatief dan wel summatief getoetst? Schriftelijk, mondeling, via een onderzoeksopdracht, een praktijktoets of een presentatie? Wordt student beoordeeld op het product of op het proces? Wordt kennis, vaardigheden e/of houding beoordeeld? Wordt gebruik gemaakt van peer assessment?

moodleTemplate 🇳🇱 🇬🇧 🇩🇪

Template staat vast en structuur wordt niet gewijzigd!

- MEDEDELINGEN**
Mededelingen evt. voorzien van standaardtekst:
Als je op deze link klikt zie je een overzicht van algemeen nieuws en aankondigingen. Je ontvangt standaard een notificatie (via mail, Moodle of mobiel) als er een mededeling wordt geplaatst.
- INTRODUCTIE**
Welkomstwoord met korte uitleg waar de module over gaat.
Tips:
 - aantrekkelijk en compact.
 - gebruik afbeelding
 - gebruik video (docent is in beeld en verwekt de student in de cursus)
Geel tabblad is landingspagina bij 'Inlog'. Kan aangepast worden door ander tabblad als huidige te markeren met O
- MODULE INFORMATIE**
Hoofdstatie
 - beroepsrelevantie
 - voorkennis
 - aanvullende informatie, zoals verwijzing naar Zuydnetpagina met informatie over OER**Leerdoelen**
Wat leert een student in deze module? Wat kan en weet hij/zij na deze module?
Toetsing
Vermeld wijze van toetsing & beoordeling, evt. rubrics. Hoe zijn herkansingen geregeld?
Planning
Wat gaat een student doen? Hoe ziet het programma in de tijd eruit? Wat zijn de data, wanneer, waar, deadlines?
Tip: link naar Units of Xedule.
Docenten
Vermeld betrokken docenten met hun contactinformatie.
Vraag en antwoord
Dit forum is een service aan de student. Het is geen verplicht item van de template.
- LEERACTIVITEITEN**
Structuur is afhankelijk van onderwijsconcept.

Gebruik per opleiding een eenduidige indeling. Stem dit af met DLO-coach.

Voeg per week, thema, blok een subsectie toe.

Elke subsectie bevat detail-informatie met wat een student moet doen.

Laat geen secties leeg! Ook geen hoofdstaties.

Afspraak: Bij voorkuur worden 3 niveaus gehanteerd, max. 4 niveaus.

Afhankelijk van je rol: Docent, Adviseur, Beoia, Cursusleider, DLO-coach kan je leeractiviteiten toevoegen. Zie overzicht in Stijlboek.

Gebruik pdf i.p.v. Word!
- BRONNEN**
Een overzicht van de gebruikte bronnen.
Vraag bij je contactpersoon bibliotheek naar de LibGuide over jouw vakgebied.
In deze sectie is al een vaste sectie over Zuyd Bibliotheek toegevoegd.
- OPMAAK VAN SECTIES MET MOODLE BRONNEN**
 - LABEL**
De inhoud van een 'label' is meteen zichtbaar in de cursus.

Gebruik een label voor maximaal 200 tot 250 woorden.
 - PAGINA**
'Pagina' wordt getoond als een link waarop je moet klikken om de inhoud te bekijken.
Je kunt een korte beschrijving toevoegen (één zin) die wel meteen wordt getoond.
 - BOEK**
Met 'boek' kun je bronnen maken met meerdere pagina's in een boekstijl, opmaak met hoofdstukken en paragrafen.
 - BESTANDEN EN MAPPEN**
Met 'bestand' kunnen bestanden (Word, PDF, Excel, jpg, etc.) in verschillende presentatievormen gedeeld worden. Heb je vele losse bestanden gebruik dan een map of zip-bestand.
 - VIDEO**
Het is mogelijk video's te embedden in een tekstbestand of als een Mediaembedder in te voegen. Zie ook URL's toevoegen.

Zie Stijlboek Moodle voor meer toelichting over gebruik template en cursusinstellingen.
<http://bit.ly/stijlboekmoodle>

Via de cursuscategorie Docentprofessionalisering vind je het overzicht van alle beschikbare Moodle trainingen.

Heb je vragen of wil je ondersteuning, mail dan naar onderwijsvraag@zuyd.nl

ZUYD Hogeschool

Leeractiviteiten

Is het duidelijk welke leerdoelen je nastreeft met deze module? Zijn de leerdoelen zo geformuleerd dat het voor een student duidelijk is aan welke doelen hij/zij werkt? Welke keuze heb je gemaakt welke leerinhoud face-to-face moet en welke leerinhoud online kan? Op basis waarvan?

Gebruik hiervoor het format leeractiviteiten, zie [bijlage](#).

Start nu met het ontwerpen in Moodle 😊

Denk hierbij aan:

Kiezen van een leertechnologie

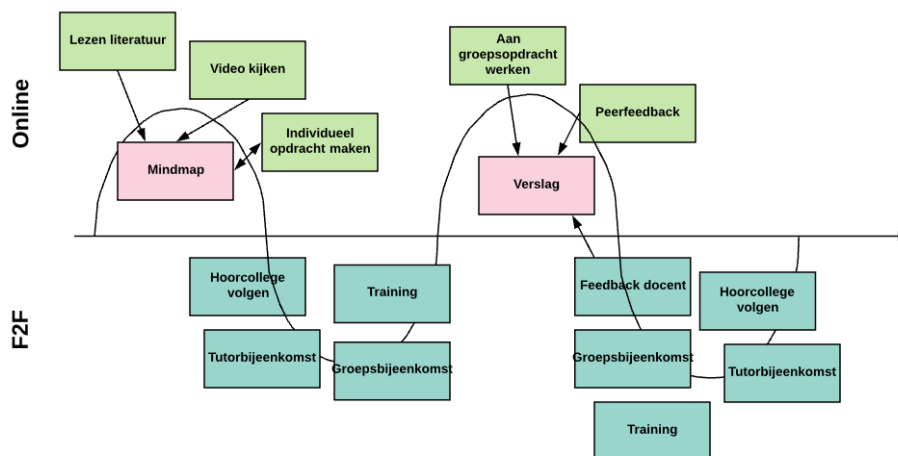
Bij het kiezen van leertechnologie bij een leeractiviteit, of een module, vertrek je vanuit de vraag wat je wilt bereiken met een leeractiviteit of de module. Het antwoord op deze vraag geeft richting aan de keuze voor leertechnologie. Meer informatie over deze keuze vind je [hier](#).

Voor welk type leeractiviteiten wil je ICT gebruiken?

- Instructie (bijvoorbeeld kennisclips in combinatie met een quiz, interactieve content, gebruik virtual classroom, tekst annoteren en in werkcollege bespreken).
- Oefenen en testen (o.a. quiz, student response systeem, adaptieve leermaterialen).
- Begeleiden.
- Beoordelen.
- Reflectie (o.a. e-portfolio).

Zie hier het [overzicht van tools](#) die binnen Zuyd beschikbaar zijn (onder A in het overzicht).

Kiezen van een blend, zie [voorbeelden](#)

Moodle activiteiten

Bij het samenstellen van een cursus is het van belang na te denken over de soort Moodle activiteiten die je plaatst in een cursus. Met welk doel worden activiteiten geplaatst, hoe draag je met deze activiteiten bij aan de doelen van de cursus en hoe meet je dat? In de Module-trainingscursussen vind je hierover meer informatie

- [Basiscursus Moodle voor medewerkers](#)
- [Verdieping Moodle voor docenten](#)

Online leren

Hou bij je ontwerp ook rekening met de ervaring die studenten hebben met online leren. Het is altijd van groot belang om studeeraanwijzing op te nemen. Het moet voor een student duidelijk zijn *wat* hij moet doen, *waarom* hij dit moet doen, *hoe* hij dit moet doen en eventueel *wanneer* hij dit moet doen. Zie onderstaand voorbeeld.

Week 1

Taken week 1

Wat ga je deze week doen?

Je werkt in deze week aan taak 1, 2a en 2b.

Vorbereiding

- Bestudeer de "Conventionele taak". Vragen hierover stel je in de eerste bijeenkomst.
- Bereid taak 1 voor.

Inhoud onderwijsbijeenkomst

- Bespreken hoogcomplexiteit zorg in relatie tot verpleegkundig beroepsprofiel en leeruitkomst
- Bespreken conventionele taak.
- Taak 1, voorbereiding taak 2a en taak 2b

Zelfstudie

Monitoring

Moodle beschikt over monitoringtools waarmee je zicht hebt op wat studenten aan online leren doen. Je kunt daar vervolgens op inspelen. Docenten moeten in staat zijn om online leren te monitoren en deze data (learning analytics) te gebruiken bij de begeleiding van studenten.

Achtergrondinformatie

Zie de Modulecursus [Leertraject Module Ontwerpen](#)

Persona's

Inzicht in de doelgroep van de leeractiviteit kan verkregen worden door gebruik te maken van zogenaamde persona's. Dit zijn geïdealiseerde, typische potentiële (deeltijd-)student die de ontwerputdaging als een probleem moeten ervaren en de oplossing daarvoor als zodanig moeten kunnen waarderen. Persona's zijn geen echte personen, maar abstracties van bestaande personen. Een persona is een doorsnee persoon, die beschreven is aan de hand van empirische gegevens; kwantitatieve (enquêtes, toetsen, etc.) en/of kwalitatieve data (interviews). Er kunnen, aan de hand van de data, meerdere persona's worden geformuleerd om de (heterogene) doelgroep beter in kaart te brengen. Beschrijvingen van persona's omvatten onder meer hun gedrag, hun doelstellingen, vaardigheden en houdingen, maar ook de typische omgeving waarin zij functioneren. In concreto, een professional die op de werkplek leert, zal dus onder een andere persona vallen dan iemand die deelneemt aan deeltijdonderwijs op de campus. In de precieze formulering van persona's ligt dus vaak ook een beleidskeuze besloten: door wie (voor welke professionals en deeltijders) willen we dat het de module/de cursus positief gewaardeerd wordt als dat niet iedereen kan zijn?

Meer informatie nodig? Mail naar onderwijsvraag@zuyl.nl

Bijlage Format Leeractiviteiten

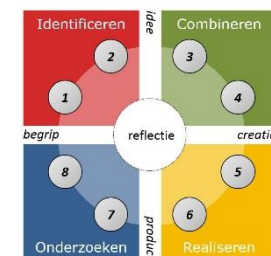
Hoe gebruik je het format?

1. Bepaal uit hoeveel weken de module bestaat, dit kan 3 weken maar ook 10 weken zijn. Voeg eventueel ontbrekende rijen toe. Geef elke week een naam, dit kan bijvoorbeeld een thema zijn. **Tip:** Gebruik dezelfde naam voor de inhoudsmap van de betreffende week in Moodle.
2. Bepaal welke leerdoelen of leeruitkomsten behaald moeten worden. Gebruik [Handreiking Leerdoelen & Leertechnologie volgens de niveaus van Bloom of Miller](#). In deze handreiking zijn de niveaus uitgewerkt in werkwoorden en zijn voorbeelden van werkvormen gegeven. Een voorbeeld van een uitwerking is: *'aan het einde van deze module kan de student aanbevelingen geven (niveau evalueren) ten aanzien van thema X', of 'aan het eind deze module is de student in staat ideeën of concepten uit te leggen (niveau begrijpen) via diverse sociale media kanalen'*.
3. Noteer in kolom 3 per rij één leeractiviteit. Een week kan bestaan uit één of meerdere leeractiviteiten. Elke leeractiviteit krijgt een naam gevolgd door een korte beschrijving. De naam zoals hier genoteerd komt overeen met de naam van een item op Moodle. **Tip:** Houd dezelfde volgorde aan van leeractiviteiten zoals deze in Moodle komt te staan.
4. Noteer vervolgens de werkvorm(en) die bij een leeractiviteit behoren. Bijvoorbeeld: het kijken naar een kennisclip, het werken met een groep aan een casus, het maken van een mindmap of het uitvoeren van een trainingsopdracht. Noteer ook hier of er gebruik wordt gemaakt van het forum.
5. Noteer in de kolom bronnen alle gebruikte bronnen per leeractiviteit. Dit kan een boektitel en hoofdstukken zijn die de student moet lezen. Een URL van een website of een video. Verwijzingen naar andere (online) materiaal.

Zie Handreiking Leerdoelen & Leertechnologie op onderwijsontwikkeling.zuyd.nl

Dienst Onderwijs Onderzoek, 30 augustus 2018

Weekthema	Leerdoelen Leernutkomsten	Eind- en tussendoelen Bloom/Miller	Leeractiviteiten	Werkvorm & leertechnologie	Bronnen
1					
2					
3					
4					
5					

6					
7					
8					
9					
10					

